

Rannsóknastofa í táknmálsfræðum 2017

Stjórn, starfsmenn og húsnæði

Rannsóknastofa í táknmálsfræðum er samstarfsvettvangur fræðimanna Málvísindastofnunar Háskóla Íslands og Samskiptamiðstöðvar heyrnarlausra og heyrnarskertra (SHH) sem stunda rannsóknir á táknmáli. Auk starfsmanna þessara stofnanna eiga nokkrir utanaðkomandi aðilar aðild að rannsóknarstofunni. Starfsmenn HÍ og SHH hafa aðstöðu á sínum vinnustað en stofan hefur að öðru leyti ekki yfir sérstöku húsnæði að ráða. Stjórn stofunnar er skipuð til eins árs í senn og á síðasta ársfundi voru Júlía G. Hreinsdóttir, Rannveig Sverrisdóttir og Valgerður Stefánsdóttir endurkjörnar til ársins 2018.

Rannsóknir

Rannsóknaverkefni og rannsóknastyrkir til félaga í Rannsóknastofu í táknmálsfræðum

Eitt nýtt verkefni fékk styrk á árinu:

- Nathaniel Doyle Muncie hlaut þriggja mánaða styrk frá Nýsköpunarsjóði námsmanna og eins mánaðar mótframlag frá Málvísindastofnun Háskóla Íslands fyrir verkefnið *Grunnur lagður að málheild íslenska táknmálsins*. Umsjónarmenn verkefnisins voru Kristín Lena Þorvaldsdóttir og Rannveig Sverrisdóttir. Í verkefninu fór Nathaniel í gegnum 25 myndbönd úr gagnasafni (SHH og HÍ) og skráði (umritaði) í ELAN í heild (20) eða að hluta (5). Gögnin voru flokkuð og lýsigögn skráð til að auðvelda aðgengi rannsakenda. Verkefnið er mikilvægt framlag til málheildar ÍTM og leggur, eins og til stóð, grunn að málheildinni.

Þá var haldið áfram vinnu við eftirfarandi verkefni:

- Júlía Hreinsdóttir vann að CEFR verkefninu, en það snýst um að aðlaga námsefni og kennslu í ÍTM að evrópskum tungumálaramma. Kristín Lena Þorvaldsdóttir og Hólmfríður Þóroddsdóttir þýddu CEFR yfir á íslensku og var þýðingin send til European Centre for Modern Languages of the Council of Europe. Verkefnið er hluti af evrópska samstarfsverkefninu Pro-sign. Starfsmenn SHH unnu einnig að nýrri námskrá í íslensku táknmáli fyrir framhaldsskóla í samræmi við viðmið evrópska tungumálarammans. Allri formlegri vinnu er lokið en álit sérfræðings í námsskráargerð er talið nauðsynlegt til þess að klára vinnuna. Vinnan heldur áfram 2018.
- Þróun námsmats fyrir CEFR undir leiðsögn Júlíu G. Hreinsdóttur hófst einnig. Tveir fundir voru haldnir á haustönn þar sem verkefnið var afmarkað og markmið sett. Markmiðin fyrir lok 2018 eru að það liggi námsmat fyrir A1 og A2 og fyrir lok 2019 – námsmat fyrir B1 og B2. Hólmfríður Þóroddsdóttir þýddi valda kafla úr CEFR kennslubókinni sem snúa að námsmati á grundvelli CEFR. Fyrstu umræður um eðli námsmatsins áttu sér stað á árinu.
- Vinna við málþroskarannsóknir hélt áfram undir stjórn Nedelinu Ivanovu. Unnið var að söfnun gagna og áframhaldandi þróun á einstaklingsmiðuðu stöðumati í færni á íslensku táknmáli. Einnig var unnið að þróunarverkefni í móðurmálskennslu í ÍTM.
- Haustið 2017 hófst forvinna í tengslum við gerð endurtekningaprófs setninga fyrir börn í samstarfi við Caroline Bogliotti, sérfræðingur á sviði fransks táknmáls,

málhömlun (language impairment for sign language) fyrir táknmál og gerð matstækja fyrir táknmál við Université Paris Nanterre.

-   SHH var settur   f t starfshópur til   r na   hugtakið tvítyngi þar sem annað málið er íslenskt táknmál. Nedelina kynnti hugtakið tvítyngi út frá fræðilegri umræðu. Markmiðið með verkefninu er   sameiginlegur skilningur s    SHH   því hvað tvítyngi með íslensku táknmáli er og   hugtakið s  alltaf kynnt eins. Umr  urnar halda áfram árið 2018.
- Þ rhalla Guðmundsdóttir Beck vinnur   doktorsverkefni   merkingarfr  i litaor a   íslensku. Til samanburðar verða notuð gögn  r rannsókninni Litir   samhengi, sem og önnur málfræðileg og félagsleg vitneskja um íslenska táknmálið og m lhafa þess.   alathyglinni verður beint   hinum svokölluðu grunnlitaor um, m llegu og menningarlegu umhverfi þeirra og hvernig þeir skipta með sér litr finu. Frumniðurstöður liggja fyrir og benda til þess  :
  - 1) M lfr  ilegur munur   íslensku og íslensku táknmáli hafi ekki teljandi áhrif   hvernig grunnlitaor  kortleggjast.
  - 2) Menningarlegur munur   íslensku og íslensku táknmáli hafi ekki teljandi áhrif   hvernig grunnlitaor  kortleggjast.
  - 3) Munur   kortlagningu grunnlitaor a sjáist fremur eftir kynslóðum innan sama m lh ps,    tt   frekari skiptingu, það er fleiri grunnlitaor , og greinanlegri f erslu landamæra eldri grunnlitaor a.
  - 4) Mismunur milli m lh pa finnst  dallega   landamærum grunnlitaor a, þar sem merkja má mun   skiptingu, til d mis mismunandi staða litaor sins t rkis   íslensku og íslensku táknmáli, með tilliti til mögulega sambærilegra litaor a, svo sem bl gr nn   íslensku og turquise   enskum m lum.

Einn fyrirlestur var haldinn   Hugv sindap ngi Háskóla Íslands 2017:

Rannveig Sverrisdóttir hélt fyrirlestur þann 11. mars um endurskoðun námskrár fyrir t knm lsn m   háskólastigi.

Heimsóknir fræðimanna

Dagana 21. og 22. júní 2017 fór fram ráðstefna við Háskóla Íslands sem skipulögð var af starfsmönnum rannsóknarstofunnar. Ráðstefnan sem ber heitið Formal and Experimental Advances to Sign Language Theory, FEAST, var þ  haldin   sjötta sinn. Hana sóttu um eitt hundrað innlendir og erlendir gestir. Bo sfyrirlesarar voru þ r Dr. Joanna Atkinson frá University College London sem flutti fyrirlesturinn *Challenges in designing tests for sign language assessment*, og Dr. Chiara Branchini frá University Ca' Foscari   Fenejjum sem flutti fyrirlesturinn *Digging up the core features of (non)restrictiveness in sign language relative constructions*. Alls voru haldnir 16 fyrirlestrar   ráðstefnunni auk 13 veggspjaldakynninga og voru r  stefnum lin enska og ASL/IS. Ráðstefnan var haldin   vegum SIGN-HUB verkefnisins sem styrkt ef af Horizon 2020   tluninni. Ráðstefnan tókst   alla staði mjög vel og vakti athygli   fjölmiðlum landsmanna. H r má sjá heimasíðu ráðstefnunnar:

https://sites.google.com/site/feastconference/home/conferences/feast_reykjavik_2017

Dr. Helen Koulidobrova, dósent   málvísindum og forstöðukona rannsóknarstofu   tvítyngi og m ltileinkun við Central Connecticut State University heimsótti okkur   október. Helen hélt tvo fyrirlestra   meðan   dvölinni st  , erindið *Raising and Teaching Signing Multilinguals*   m lstofur   SHH þann 26. október. Sama dag hélt hún fyrirlestur   Háskóla Íslands   vegum

Rannsóknastofu í táknafræðum og Málvísindastofnunar Háskóla Íslands sem bar heitið *Counting (on) nouns: Bare NPs and number specification in ASL*.

Kynningarstarfsemi og útgáfa

Ein grein eftir aðila rannsóknastofunnar kom út á árinu:

- „Agreement verbs in Icelandic Sign Language (ÍTM)“ eftir Kristínu Lenu Þorvaldsdóttur, Jóhannes Gísli Jónsson og Rannveigu Sverrisdóttur. Greinin birtist í bókinni *Different Faces of Sign Language Research* (Sign Linguistics in Poland: 2), sem gefin var út af Háskólanum í Varsjá í ritstjórn Paweł Rutkowski.
- Þá birtist viðtal við Júlíu G. Hreinsdóttur um samevrópska tungumálaráttir fyrir táknafræði í tímaritinu *Málfríður*, sjá <http://skolavardan.is/malfridur/Samevropskur-tungumalarammi-fyrir-taknmal>